

Vallavanema aastapäeva kõne **LK 2** | Jaanuarikuu vallavalitsuses **LK 2-3** | Johan Laidoner – **130 LK 4** |
Õpilased ja õpetajad kirjutavad **LK 7-11** | Vallavalitsuse uued telefoninumbrid **LK 14** | Teated **LK 15**

Õnnitleme vallakodanikke Eesti Vabariigi 96. aastapäeval

*Olete oodatud aastapäevale
pühendatud kontsertaktusele*

*22.veebruaril kell 14
Sakala Keskusesse*

Foto: LEE LIPP

Viljandi valla delegatsioon osales 12. veebruaril Johan ja Maria Laidoneri mälestusmonumendi avamisel Viimsi mõisa pargis.

Austatud Viljandi valla elanikud

Ene Saar,
vallavanem

Eesti – päris meie endi oma ja meile armas. 96 aastat iseolemist. Olgu meil Eesti sünnipäeval tahtmist mõtelda selle üle, mida tähendab meile see ilus maa ja mis on see meie päris Eesti elu. Eesti ei ole juhuslik koht, kuhu juhtusime sündima. Siin on meie kodu ja kui vahel on kodusadam tavalisest enam tormidele valla, ei peaks valima uisapäisa siiski uut kodusadamat.

Meie riik pole veel püsinud sajaniditki, küll aga on vabadusiha sajaniditevanune püüe ja palju inimelusid maksnud pidev töö. Seda tööd tuleb aga teha iga päev, üheskoos ja lõputult, sest oma riik vajab pidevalt hoolet ja armastust nagu peregi. Tänu omariiklusele oleme suutnud hoida siin väikesel maalapil oma keelt ja kultuuri ja oleme selles osas, erinevalt paljudest suurriikidest, väljapaistvad.

Vahel tundub mulle, et peale vabaduse saamist oleme hakanud seda võtma ise-

enesestmõistetavana ja nüüd loodame püsima jäämiseks kellelegi muule peale iseenda. Nagu oleksime kõrvalseisjad ja distantseerunud otsustamast, mõeldes, et keegi kuskil korraldab meie elu paremini kui me ise. Ehk ongi nii lihtsam – kui ei räägi kaasa, ei kanna ka vastutust. Aga on meil siis õigus kritiseerida? Meie küsimustest õhkub sageli kahtlust nii enda valikute kui ka riigi suhtes. Ses rahulolematuses vaevab meid kasvav ebakindlus ja kõhkused. Märkame liiga vähe seda positiivset, kuhu oleme viimaste aastatega jõudnud.

Oleme edukad siis, kui meie majandusel läheb hästi. Meie heaolu olulisim allikas on ettevõtlus. Rohkem ettevõtlikku meelt tähendab paremat elu meie kõigile, lastest eakateni. Meie valda juhib volikogu esimehena möödunud aastal maakonna edukaima ettevõtja tiitli saanud ettevõtte Bestra Engineering AS juht Hellar Mutle. Eeskuju ettevõtluse arendamisel meile kõigile. Suur tänu valla ettevõtjatele.

Heaolu tingimus on ka turvatunne, see, et ka keerulisse olukorda sattununa ei jää sa ükski oma muredega. Olukorrad on erinevad ja toeks saavad olla lähedased, kogukond, omavalitsus. Meid ei ole siin Maarjamaal palju, ainult üks miljon ja kolmsada tuhat. Me võrdleme igal aastal

sündide arvu, vaame rändesaldo numbreid ja räägime ikka ühest ja samast – miks on see nii ja kas saame midagi muuta. Saame, kui hindame ümber väärtusi ja ei sea esikohale edu, edu ja veelkord edu. See ei ole veel kaugeltki heaolu.

Lisaks majanduslikule edule, on hindamatu väärtus nii riigi kui ka omavalitsuse jaoks inimene ja kõiki meie otsuseid saab mõõta vaid inimese heaolu läbi. Tänu neile kogukonna südametele, kes hoiavad silma peal naabrimehe korstnal – kas ikka suitsu tuleb, kes seisavad oma koduküla rahva hea käekäigu eest. Ühiskond ei saa olla edukas, kui me ei näe oma isiklikust söögilauast ega enda huvidest kaugemale. Üksteise toetamine hoiab inimesi kodukandis.

Me tahame, et Eesti on selline maa, kus meile meeldib elada, oleme sallivad ja tunnustavad ega sea omaette eesmärgiks nn. kellelegi ärategemist. Parem on naabriga koos kui naabrist parem. Ei ole hea sulgeda läbikäiguks teed, heale külalisele ust ega ligimesele oma südant. Paremaks muutuda saame me kõik ja alustagem iseendast.

Täna Viljandi valla tublisid inimesi meie elu edasi viimise eest, soovin kõigile rõõmsat Vabariigi aastapäeva! Üheskoos üksteisest lugu pidades suudame rohkem meie valla, Viljandimaa ja Eesti heaks.

Peame oluliseks inimeste head teenindamist ja koostööd valla parema käekäigu nimel

Jaanuarikuu on jäänud seljataha. Kuu täis kiiret asjaajamist, korralduslikke muudatusi ametnikele, ning kindlasti keeruline ka vallakodanikele, kes pidid haarama telefoni järele, et leida sobivat ametnikku olulistele küsimustele lahendamiseks.

Kuni 10. jaanuarini toimus elanike teenindamine Viiratsi ja Pärsti endistes vallamajades, alates 11. jaanuarist võtavad kõik ametnikud vastu Viiratsis Sakala tn 1.

Ümberkorraldus oli vajalik selleks, et elanike teenindamine, avalduste lahendamine ning dokumentide liikumine toimuks kiiremini ja organisatsioon hakkaks toimima koostöös tervikuna.

Endisesse Pärsti vallamajja jääb esialgu kodanikele infot jagama tööaegadel teabespetsialist Edith Pruuli.

Töö paremaks korraldamiseks ja info jagamiseks kogunevad osakonnajuhatajad esmaspäeviti kell 10 nõupidamisele. Vallavalitsuse istungid on igal teisipäeval. Volikogu toimub üldjuhul igal kolmandal

kolmapäeval ning vallaelanikud on oodatud volikogusse.

Et paremini üksteisega tuttavaks saada, kogunesid ametnikud 24. jaanuari pärastlõunal Holstre-Polli Spordi- ja Puhkekeskusesse. Keskuse üks asutaja on Viljandi valla eelkäija Paistu vald. Maja tutvustasid keskuse juhatuse liige Priit Pramann ning vallavanem Ene Saar. Peale lõunasööki said ametnikud võimaluse ennast tutvustada. ning kavandati ka edasist tegevust.

Kõige olulisemaks peeti inimeste head teenindamist ja koostööd valla hea käekäigu nimel. Alati ei piisa kodanikule õigusakti saatmisest, tuleb selgitada ja lahti rääkida ka tagamaad ja võimalused olukorral lahendamiseks, kui õigusakt ei rahulda kodanikku. Suhtlemisel ja heatahtlikul selgitustel on ametnike töös oluline roll.

Tund looduses liikudes andis veendumuse, et ühiste kokkusaamistega kord kuuks tuleks jätkata ja mainekas on saavutada tervist edendava valla nimetus. Kokkusaamistel on eesmärk pool päeva

pühenduda sisekoolitusele ja pool päeva liikuda tervise heaks – on ju kõik ametnikud istuva eluviisiga ja seetõttu on liikumise propageerimine väga oluline.

Vallaametnike kohtumised erinevates suurvalla küldes on leidnud kena vastuvõtu. Kohtumised on toimunud Vana-Võidu, Saarepeedi, Paistu, Ramsi, Puiatu, Päri, Viiratsi ja Vardja küla elanikega. Kokkusaamistel on osalenud arvukalt elanikke ja huvi on olnud oluliselt suurem kui ühinemiselsetel ja valimiste eelsetel kohtumistel.

Kohtumistel tutvustas Ene Saar valla struktuuri, eelarve kujunemist, järgnevate aastate finantskohustusi ja investeeringuvajadusi. Ametnikud vastasid küsimustele.

Toome ära huvipakkuvad teemad koos vastustega.

♦ Kulukas küttesüsteem ja madalad toatemperatuurid Vana-Võidus, Viiratsis, Päril ja Ramsil ning ootused võimalikele lahendustele?

Kavas on 2014. a küttesüsteemide auditeerimise korraldamine, mis peab

olema aluseks kaugkütte arengukava koostamisele ja elanike jaoks võimalikult majanduslikult otstarbekate lahenduste leidmisele. Vana-Võidu piirkonna auditeerimine on töös. Jätkuvad Kredexi toetused elamute energiasäästlikumaks muutmiseks. Omavalitsuse ametnikud saavad siinkohal olla nõuandvas rollis ja vajalik on ühistute aktiivsus.

♦ Vee- ja kanalisatsioonihinna tõus Ramsil?

OÜ Ramsi VK selgitav artikkel käesolevas ajalehes.

♦ Veevarustuse ja kanalisatsiooniteenuse edaspidine korraldamine Saarepeedil ning elamute liitumise korraldamine rekonstrueeritud süsteemiga?

Majandusosakond tegeleb varade ülevõtmise ettevalmistamisega valla vee-ettevõttele, misjärel jätkab teenuse korraldamisega OÜ Ramsi VK. On kavatsus planeerida valla eelarvesse ka liitumise korraldamine 2014. aastal, mille esialgne kalkulaatiivne maksumus on ca 80 000 eurot (vajab täpsustamist). Vallavalitsus tegeleb koostöös AS Viljandi Veevärgiga ja OÜ Viiratsi Veevärgiga ka endise Viiratsi valla territooriumil vee-ettevõtte korralduslike küsimuste lahendamiseks.

♦ Millised sotsiaaltoetused ja millistele sihtgruppidele jätkuvad?

Ühine sotsiaaltoetuste kord on veebruarikuus volikogus teisel lugemisel; uue korra vastuvõtmiseni kehtivad reeglid tulenevalt liitunud valdade õigusaktidest. Sotsiaaltoetuste maht eelarves ei vähene, küll aga on vajalik teavitada elanikke, et valla eelarveline sotsiaaltoetus on eelkõige abiks esmavajaduste rahuldamisel väikese sissetuleku korral, kui perel või üksikisikul puudub toimetulekuks võimalus.

♦ Kuidas planeeritakse toetusi külakogukonna koostöök?

Tegevuse korraldamine külades on abiks omavalitsusele. Esialgu planeeritakse eelarve selles valdkonnas eelneva aasta mahus, kuid volikogu komisjon, Jaan Leetsare eestvedamisel, alustab külade ümarlaua korraldamisega ja kindlasti jõuavad konkreetsete ettepanekud ümarlaualt ka vallavalitsusse.

♦ Kui suured ja millistele objektidele on suurvallas laenukohustused?

Laenukoormus 2014. aastal on üsna suur – 46,8% põhitegevuse tulust, s.o. tagasimakse suurusega 565 000 eurot; laenukoormus väheneb järgnevatel aastatel ja moodustab prognoosivalt 2015. aastal 40%, 2016. aastal 34% ja 2017. aastal 28% põhitegevuse tuludest.

♦ Kas lasteaiaid ja koolid jätkavad praegusel viisil?

Alustame käesoleval aastal valla arengukava ja üldplaneeringu koostamisega ning tulenevalt riiklikust rahastusest, laste arvust piirkonnas ja koolide jätkusuutlikkusest, tuleb avalike arutelude tulemusi arvestades volikogul võtta seisuks koolivõrgu arengu osas nagu ka teiste valdkondade arenduse osas.

♦ Milliste investeeringuplaanidega vallavalitsus lähiajal tegeleb?

Töös on Ramsi lasteaia rekonstrueerimise või uue hoone ehitamise valik. Olemasoleva hoone rekonstrueerimise maksumus on ca 1,1 milj. eurot, kuid nullenergia klassiga uue optimaalse suurusega 85-le lapsele ning parema funktsionaalsusega hoone ehitamine ei läheks maksma oluliselt rohkem. Kuna 2015. aastal on avanemas EL rahastusprogrammid, on ajaliselt võimalik 2014 korraldada projekteerimine ja olla valmis taotluse esitamiseks meetme avanemisel; arenguosaakond valmistab ette investeeringutaotlust Keskkonnainvesteeringute Keskusele, et 2014. a projekteerida ja 2015 alustada rahastamise korral Paisu küla vee- ja kanalisatsioonitrasside rekonstrueerimist; Vana-Võidu lasteaia soojustamiseks on vajalik alustada projekteerimistöödega; lahendus tuleb leida Viiratsi koolihoones niiskumise peatamiseks vundamendi hüdroisolatsioon ja soojustamine, mis lahendab ka spordisaali probleemid: peale ekspertiisi läbiviimist selgub investeeringuvajadus Päri raamatukoguhooones.

♦ Kuidas parandatakse liikluskorraldust ja elanike liikumise turvalisust ülekäiguradadega Ramsil, Jämejalal ja Viiratsi alevikus?

Vallavalitsus pöördub, Ramsil ja Viiratsi alevikus Väluste teel, liiklusohutuse küsimustes Maanteeameti liikluskorralduse spetsialisti poole. Maanteeameti lääne regiooni spetsialisti Allan Alliku sõnul on kergliiklustee rajamine Jämejala ristmikult linna suunas töös, vajalik koostöös lahendada mõningad maaküsimused. Ramsi-Rahetsema kõnnitee rajamise saab teostada kergliiklusteede toetusmeetme avanemisel loodetavalt lähiaastatel.

♦ Milliste teede remont kavatsetakse ette võtta?

Teespetsialist Tanel Raud tegeleb valla teede olukorra kaardistamisega, misjärel koostatakse teehoiukava teede investeeringuteks ja remondiks lähiaastatel. Kohtumisel Maanteeameti lääneregiooni spetsialisti Allan Allikuga täpsustasime 2014–2015 võimalused – katte alla saab Heimtali-Rimmu tee, Tobra sillast Heimtalini; Peetrimõisa-Karula-Kile

tee, parendamisele läheb ka Vardja küla tee ca 2 km ulatuses, kaalume koostöös võimalust viia katte alla Loodi-Nõmme teel Nõmme Loodi suunas ca 1 km ja Metsküla teel ca 1 km teed. Vallavalitsus on esitanud taotluse, et Maanteeamet võtaks kavasse Viiratsi alevikus Väluste teel Mustapali suunas hargneva teeni kergliiklustee ja valgustuse rajamise, kuna liiklustihedus on suur. Arvestades riigi maanteede remonditööde mahtu Viljandimaal, on planeeritav suhteliselt hea. Vallavalitsus teeb enne suveperioodi ettepaneku Maanteeametile teha tolmutõrjet, loetledes elamute piirkonnad riigimaanteede ääres, mis ei ole mustkatte alla viidud.

Valla teedel jätkatakse plaanipäraselt iga-aastast hõõveldust ning vajadusel lumetõrjet. Katte alla on kavas viia Iva tee, juurdepääsuks tööstuspiirkonnale.

Valma küla rahvas on seisukohal, et maakonna kergliiklusteede planeeringus peaks järjekohal ettepoole reastama kõnnitee Valmast Viljandi-Tartu maanteeni.

♦ Millal valmib vallamaja ja elanike teenindamine algab Kauba 9 aadressil?

Vallamaja ventilatsiooni- ja elektripaigaldise ning I korruse töökabinettide projekteerimine valmib märtsi alguseks. Seejärel korraldab vallavalitsus ehitushanke. Ehitustööde kestvus on kuni 2 kuud. Loodame vastuvõttu alustada mai-kuu keskel. Tulenevalt projekteerimistööde vajadusest on esialgne ajakava veidi pikenenud.

♦ Kas elanikega kohtumised muutuvad traditsiooniks?

Vallavalitsuse ametnikud on oodatud koosolekutele, mida korraldatakse külades. Sellest palume teada anda. Uude vallamaja kolimise järgselt on kavas üks kord teha kohtumine tööajal, mil eakamad inimesed saaksid ühitada uudiste kuulamise linnas- ja turulkaiguga ning üks kord kuus õhtusel ajal töötavatele vallaelanike tarvis.

♦ Kohtumisel saime ka kriitika osaliseks.

Ühele kodanikule ei olnud e-kirjavahetuses vastatud piisavalt selgelt detsembrikuu lumekoristuse osas Viiratsi alevikus.

Vallavalitsus tänab vallaelanike aktiivse osavõtu eest kohtumistel ja informatsiooni jagamise ning ärakuulamise eest.

Info koostasid
Enne Saar,
 vallavanem
Edith Pruuli,
 teabespetsialist

Kindral Johan Laidoneri sünnist möödus 12. veebruaril 130 aastat

“Inimesed surevad, – rahvas ei kao, rahvas elab edasi.”

(Johan Laidoneri viimased vanglas kirjutatud read)

Johan Laidoner sündis 12. veebruaril 1884 Viljandimaal Viiratsi vallas Raba renditalus 4-lapselises peres. Tema haridustee algas Asumaa vallakoolis. Kui vanemad kolisid Viljandi linna, siis pandi Johan linna saksakeelsesse algkooli, ta jätkas õpinguid venekeelses Viljandi linnakoolis, mille ta 1900. aastal lõpetas.

Kehva majandusliku olukorra tõttu pidi Laidoner astuma vabatahtlikuna Vene sõjaväkke, kus teenis 110. Kama ja-laväepolgus Kaunases. 1902 pääses ta Vilno (Vilniuse) sõjakooli. Sõjakoolis oli Johan oma lennu parim, mille lõpetades sai ta nooremleitnandi auastme ja riigivapiga kulduri. Teenistuskoha võisid paremad lõpetajad ise valida, nii otsustas Laidoner minna 13. ihukaardiväe grenaderide Jerevani polku, mis paiknes Gruusias ja mille aukomandöriks oli Nikolai II.

1909–1912 õppis Laidoner Nikolai sõjaväeakadeemias, kuhu kandideeris igal aastal umbes 1000 meest, aga kohti oli ainult 100.

I maailmasõja puhkedes saadeti Johan III Kaukaasia korpuse staapi. Varsti ülen-dati Laidoner kapteniks ja peagi oli ta Läänerinde staabi luureosakonna ülema abi. 1916. aastal sai Laidonerist alampolkovnik, 1917 viidi ta üle 62. diviisi staabiülemaks. Sõja käigus sai Johan kaks korda haavata ja ühe korra põrutada. Teda autasustati Püha Stanislavi III ja II klassi, Püha Anna II klassi ja Püha Vladimiri IV klassi ordenitega ning Georgi kuldmöögaga “Vapruse eest”.

1917. aasta lõpus kutsuti Laidoner Eesti Sõjaväelaste Ülemkomitee poolt 1. Eesti ja-laväediviisi ülemaks, kuhu kogunes umbes 50 000 sõdurit ja 1000 ohvitseri. Vaatamata keerulisele olukorrale, kus enamlased olid võtnud võimu ja Vene armee lagunenud, suutis Laidoner hoida rahvusdiviisi distsiplineerituna ja kaitsta tsiviilelanikke. 1918. aasta veebruaril oli Laidoner sunnitud enamlaste nõudel lahkuma.

Laidoner, olles teravapilguline poliitik. Viimse võimaluseni püüti vältida relvakokkupõrkeid enamlaste ja Vene armee-ga. Ühte tegu valmistuti hetkeks, mil saksa väed alustavad pealetungi, et võim üle võtta ja kuulutada välja Eesti Vabariik

Saksa vägede tulekuga lahkus Laidoner Petrogradi, kus oli tema peamine diplomaatiline püüe hankida Lääne suurriikide tunnustust Eesti Vabariigile.

Eesti Vabadussõda algas Eesti armee taandumisega, Eestil puudus tõeline vägede ülemjuhataja – isik, kelle autoriteet oleks väljaspool kahtlust. Nõnda jõudis

Laidoner tagasi Eestisse detsembris 1918, kui sõjaliselt kokku varisenud Saksa armee oli siit lahkunud ja Punaarmee alanud pealetungi loodavate Eesti vägede vastu. Esimeseks Laidoneri ülesandeks oli Briti laevastiku toomine Tallinna reidile, et tagada Eesti vägede julgestus merelt. 14. detsembril määrati ta operatiivstaabi ülemaks ja 23. detsembril sõjavägede ülemjuhatajaks. Laidoner suutis lühikese ajaga luua võitlusvõimelise Eesti armee ja viia selle 1919. aasta alguses vastupealetungile. Maiks oli Eesti vabastatud.

3. jaanuaril 1920 tehti Nõukogude Venemaa ja Eesti Vabariigi vahel vaherahu ning 2. veebruaril kirjutati Tartus alla rahu-lepingule, millega Venemaa tunnustab Eesti riigi iseseisvust. 21. märtsil 1920 ülendati Johan Laidoner kindralleitnandiks.

Põllumeestekogude nimekirjas valiti Laidoner Riigikogu I, II ja III koosseisu liikmeks ning korduvalt parlamendi välis-, riigikaitse- ja rahanduskomisjoni esimeheks.

Johan Laidoner võttis aktiivselt osa ühiskondlikust elust: ta oli Kaitseliidu vanematekogu esimees, Spordi Keskliidu esimees, Noorte Kotkaste peavanem, Eesti olümpiakomitee esimees, Rotary Klubi president; ta valiti Tartu ülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli audoktoriks ja Eesti Teaduste Akadeemia auliikmeks.

1934 teostati tema juhtimisel sõjaväe-reform, seejärel kaasajastati armee välja-õpet ja relvastust – püüti teha kaitsevõime suurendamiseks kõik, mida väikeriigi võimalused lubavad.

Oluline moment oli vabatahtliku kaitseorganisatsiooni- Kaitseliidu – taastamine. See toimus Laidoneri ülemjuhataja käskkirjaga 17. detsembrist 1924.

Tõenäoliselt poleks K. Päts suutnud 12. märts 1934 teostada sõjaväelist riigipööret ilma kolmandat korda ülemjuhatajaks määratud Laidoneri abita.

Igaveseks vaidlusküsimuseks jääb sep-

tembris 1939 valitud tee – soostuda baasidelepinguga – otstarbekus. See oli Eesti Vabariigi ja Nõukogude Liidu vahel alla-kirjutatud vastastikuse abistamise pakt, mille alusel loodi Eestisse Punaarmee baasid. 1940. aasta suvel okupeeris Punaarmee Eesti ning Päts sunniti 22. juunil alla kirjutama kindral Laidoneri errusaatmise käsule.

19. juuli 1940 küüditati kindral Laidoner koos oma abikaasaga okupeeritud Eestist Venemaale. Pikka aega ei teatud tema edasisest saatusest suurt midagi. Johan Laidoner arreteeriti NKVD poolt 26. juuni 1941 Pensas, kuhu ta oli küüditatud. Juurdlus kestis kuni 1942. aasta märtsini, mil see erikorraldusega peatati. Ta oli aastaid Pensa, Kirovi, Ivanovo, Moskva ja Vladimiri vanglates. Vladimiri vanglasse lähetati ta 30. aprillil 1952, kus ta veidi vähem kui aasta pärast suri. Toimikus on vastav akt: “13. III 1953 kell 14.00 korpuse nr 2 kambris nr 15 suri kinnipeetav nr 11 (s.t Laidoner)”.

Viljandi Linnavolikogu nimetas Johan Laidoneri 12. veebruaril 1934. aastal, tema 50. sünnipäeval Viljandi linna aukodanikuks.

Laidoner oli suurkuju, kes rõhutas, et riiki o n vaja kaitsta. “Kõigepealt ma kriipsutan alla ja tuletan meelde üht vana tõde, et ükski riik, ükski rahvas ei püsi ilma kaitseta... See vana tõde püsib ka praegu. Ja kui meie tahame iseseisva riigina elada, siis peame iga silmapilk valmis olema ennast kaitsta.”

Kindral Johan Laidoneril kui vägede ülemjuhatajal Eesti Vabadussõjas on suuri teeneid eesti rahva vabastamisel ja iseseisva Eesti Demokraatliku Vabariigi loomisel.

P. Pillak “Johan Laidoner” Tln 1999; S. Vahtre “Eesti ajalugu elulugudes” Tln 1997; H. Walter “Ausalt ja avameelselt Eesti suurmeestest” kirjastus “Perioodika”1990

12. veebruaril 2014. koguneti Viljandi valda (end. Viiratsi valda) Raba talu maa-dele Laidoneri sünnikohta, austamaks Johan Laidoneri mälestust tema 130. sünni-aastapäeval. Mälestuskõne pidas Viljandi Muuseumi direktor Jaak Pihlak.

Vardja külanem Ursula Mikkor andis mälestusüritusel üle Viljandi vallavane-male Ene Saarele Vardja külarahva kirjaliku ettepaneku nimetada Johan Laidoner postuumselt Viljandi valla esimeseks aukodanikuks.

Peale pärgade panekut mälestussamba-le sõitis Viljandi valla esindus koos noorkotkaste ja kodutütarde esindusega Viimssisse, kus avati mälestusmärk Johan Laidoneri ja tema naise mälestuseks.

Tuulepealne maa

Siin me oleme tuulepealse maal. Siinne maa ja rahvas on omanäoline. Kordumatu on loodus, aastate - aastaegade vaheldumine, kombed, tavad ja hingamine. Üle maa ja rahva puhuvad katkematult tuuled. See loetelu on pikk: loodustuuled, vaimutuuled, poliittuuled, ajatuuled, moetuuled, ideoloogilised tuuled. Nad on seda maad kujundanud ja vorminud. Need tuuled on alati esitanud selle maa rahvale väljakutsed. Vaatamata tuulte eripärale on põhiküsimus olnud läbi sajandite selles, kas jääda püsima või murduda ning hääbuda. Me oleme suutnud selle tuulepealse maa rahvana säilitada väärrika koha muutuvast maailmas. Oleme säilitanud elava elujõu ja tahte. Meil on nii eesmärk kui lootus. Lootus homse suhtes on alati olnud ja jääbki väeliseks. Kes selles kahtleb, siis küsigu vastust selle kohta rahva käest. Me elame rahutus maailmas. Tuuled tõusevad ja tabavad rahvaid. Nagu Piibel kirjutab: rahvas tõuseb rahva vastu. Aga meil on ergas lootus. Ehk väljendub seda lootust tabavalt püha Francisus Assisist sõnade kaudu: nii kaua kui maailmas on lapsi, lilli ja linde, nii kaua on lootust.

Pole lihtne kokku võtta ühe maa ja rahva olemise olemist. Lihtne on olla ebaküps. Kuid üks elujaatav rahvas ei saa seda endale lubada, ebaküpsust ega passiivset olekut. Meil on eneseniimetus – eestlased. Ja see selgitab nii mõndagi.

Kust kohast pärineb meile nii omane vaimusuuruse ja tarkuse ülistus? Eks sellele otsigu vasutust iga eestlane oma sisekaemuse läbi. Meil ei ole kunagi olnud tsarkahureid, lennukikandjaid ja muid teiste rahvaste alis-

tamiseks mõeldud vahendeid. Rahvalaul, külalaul, pärimus, vanasõna on olnud need vahendid, millega me oleme teinud võimekuks nii mõnegi hetkevägeva.

Üheksakümmend kuus aastat tagasi saavutatud riiklik iseseisvus oli vaimusuurustlik toiming. Selles avaldus vaimne edenemine eelkõige. Samavõrra tähelepanuvääriv on rahva suveräänsuse taotluse realiseerumine parlamentaarsel teel 1991. aastal. Meid märgatakse. Nn Balti kett on põlistatud ka UNESCO maailma mälu registrisse. Me tõestasime taas, et ka tilluke rahvas võib olla vaimult suur ja erakordne.

Aastaid, aastakümneid, aastasadu väldanud kitsad olud ei ole suutnud rahva vaimseid väärtusi kustutada. See on olnud meie esiemade ja -isade eneste ülesandepüstitus ja vajadus. Ahtates oludes vaimne edenemine viis rahva poliitilise võitluse teele, mille krooniks oli 1918. a manifest iseseisva riigi sünnist. Iseseisvumine tõi kaasa isikliku otsustusõiguse suurendamise praktiliselt igas eluvaldkonnas.

Rahvaste ja riikide saatused on erinevad juba selle tõttu, et isemoodi on paigad, kuhu nende esivanemad on elama asunud. Iga rahva seas on isikuid, kelle üle tuntakse uhkust läbi aegade. Leidub ka neid, keda teame kui tuulenuusutajaid. Nad purjetavad tuuleilide toel, mis tagavad neile vaid oma heaolu. Meile pole tundmatud ei kadaksakslus, tsaarija keisritruudus, kupja mentaliteet, karjerismihalus, kebajad külivilinikud, ega poliitboilerid, mammonakummardamine, hämamine, kõik müügiks jm pahed.

Eesti riik on tekkinud tõelise ba-

sil. Meie riigi loomise põhjus ja õigustus oli ja jääbki olema püsijäämise tahe. Meie eneste soov ja ei midagi muud. Nii lihtne see ongi. Meie iseseisvusmanifest on oma olemuselt iselaadne. Eestlaste iseolemise alus - eestlased kui rahvas.

Meie naabrid, soomlased, leedukad, töid riigi loomisel esile välised asjaolud. Soomlased nägid iseseisvumist eelkõige läbi seadusliku raamistiku. Meie ei pöördunud iseseisvumise tunnustuse lootuses ühegi välisjõu poole, isegi mitte kaudselt, samas kui leedukatel oli see deklaratsiooni läbivaks jooneks. Tõsi on see, et Leedu oli sel ajal Saksamaa poolt täielikult okupeeritud.

Jakob Hurt 19. sajandil seadis meile eesmärgi – ehk oleks siiski õigem mainida, taastuletas meelde, olla vaimult suur, nii on see meile ka tänasel päeval sihiks ja teeks.

Oma rahva ajaloo teadmine on üks osa isiku minateadvusest. Ja eks iga kodanik ole nii oma tegevuse kui ka hinnangu andmisel enda ja teiste kohta paratamatult ajaloolane.

Ajaloolasel ega kodanikul pole võimalik hoiduda väärtushinnangutest. Ajaloosündmused ja ajaloolised isikud on olemuslikult seotud eetiliste, moraalse ja esteetiliste hinnangutega. Tegu pole pelgalt sündmustega füüsika- ja keemiavallas, mille suhtes on võimalik erapooletuks jääda. 1918. a Manifest – iseseisvusdeklaratsioon –, Vabadussõda, ligi viiskümmend aastat okupatsiooni Venemaa ja Saksamaa poolt, taasiseseisvumine 1991. aastal, on nagu maakivise raiutud kiri rahva mälus.

Eesti rahvuslik mõte on aegumatu. Jõudu ja jaksu Sulle Eesti kodanikkond ja riik!

Roland Tulik

Karjääriõpetuse õppekäik

Sõitsime 20. jaanuaril Tartusse õppekäigule musta Mercedes väikebussiga. Läksime sinna selleks, et näha, kuidas ja kus mingit ametit õpitakse.

Esimesena läksime Eesti Lennuakadeemiasse. Seal võttis meid vastu kooli tutvustaja, rääkisime natuke ja läksime edasi saali, kus ta kõneles lähemalt oma koolist. Käisime ruumides, kus õpetatakse piloote ja lennujuhte. Üks kõige põnevam ruum oli lennujuhte koolitamissimulaator. Seal oli toa keskel palju arvuteid ja kaardus laud. Ümberringi olid ekraanid, kuhu tekitati pilt Tallinna lennujaamast. Seal pidid lennujuhiks õppijad jagama käsku lennuki pilootidele. Edasi liikusime tuppa, kus oli lennuki simulaator. Seal sai istuda lennuki kabiinis. Akende ette oli pandud ekraan, et saaks teha nii, nagu sa lendaks. Selle simulaatoriga tehakse läbi lennuõnnetusi ja õpetatakse, kuidas hädaolukorras käituda.

Peale seda läksime Tartu lennujaama. Seal edasi liikusime lennuki angaari, kus nägime üht väiksemat reisilennukit, väikest propelleriga lennukit ja helikop-

Lennukiangaaris helikopterit uuendamas.

terit. Veel oli angaari seinä ääres katte all üks auto, mis mulle tundus olevat mingi Ameerika muskelauto.

Teine kool, kuhu läksime, oli Tartu Kutsehariduskeskus. Seal kuulasime IT, ehituse, viimistluse, torutöö, tislari, õmbluse, juuksuri ja majutusteeninduse õpetamisest ja uurisime õppeklasse. Ehituse viimistlusklassis nägime Kalmetu põhikooli endist õpilast Riivot. Veel nägin tislariklassis oma tuttavat Kaarlit õppimas. Mulle pakkus huvi selline amet nagu mehhatroonik. See amet tegeleb sellega, mis mulle meeldib.

Kui saime kahes koolis käidud, sõitsime veel Lõunakeskusesse, kust ma otsin endale superhea arvutihiire. Kõik oli tore, huvitav ja loodan veel sellistel õppekäikudel käia. Mul on veel aega mõelda, kuhu edasi õppima lähen.

Pärtel Ernits,

Kalmetu Põhikooli 8. klass

Mida on tehtud 2013. aastal veemajanduses ja millest sõltub vee hind?

2013. aasta oli OÜ Ramsi VK-le veemajanduses väga oluline: lõppes 3,5 aastat kestnud "Pärsti valla Ramsi aleviku ja Päre küla ÜF veemajandusprojekt", mille käigus rekonstrueeriti kogu Ramsi ja Päre vee- ja kanalisatsioonitorustik, veepump-lad ja ehitati uued reoveepuhastid. Päre veepump-lasse paigaldati ka veepuhastus-seadmed liigse raua eemaldamiseks joogi-veest. Arvestatud on kõigi Euroopa Liidu direktiivides kehtestatud asula joogivee ja reovee puhastamise nõuetega. Lisaks sellele said mõlema asula teed suures ulatuses uue asfaltkatte. Projekti kogumaksumus oli 2,1 miljonit eurot, millest tuleb tagasi maksta 311,3 tuhat eurot.

Peale selle paigaldasime veepuhastus-seadmed Savikoti, Pärsti ja Puiatu veepump-latesse, millega on tagatud nende piirkondade elanikele kvaliteetne joogivee. Need tööd tehti ettevõtte oma jõududega omavahendite arvelt, milleks kulus 25,4 tuhat eurot. Kõigele vaatamata on veemajandusse vaja veel väga palju raha, et kõik Viljandi valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni piirkonnad saaksid korda.

Suured investeeringud toovad paramatult kaasa veeteenuse kallinemise: tuleb maksta tagasi investeeringuteks

saadud omaosaluse laen. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniseadus kohustab vee-ettevõtjaid olema tulevikus jätkusuutlik, st et veehinnas peavad kajastuma kulutused, mis võimaldavad peale 30 aastast kasutust rajada ilma välisabita uue vee- ja kanalisatsioonivõrgustiku. Suurenevad ka igal aastal ressursimaksud, saastetasud, elekter, tööjõukulud.

Millest siis koosneb veeteenuse hind?

Veeteenuse hind kujundatakse selliselt, et oleks vee-ettevõtjale tagatud:

- 1) põhjendatud tegevuskulude katmine;
- 2) investeeringud olemasolevate ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemide jätkusuutlikkuse tagamiseks;
- 3) keskkonna- kvaliteedi- ja ohutusnõuete täitmine;
- 4) põhjendatud tulukus vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt.

Veevarustuse ja reovee puhastamise eest võib võtta järgmisi tasusid:

- 1) tasu võetud vee eest;
- 2) tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest;
- 3) abonenttasu.

2014. aastaks on Pärsti Vallavalitsuse 25.11.2013 korraldusega nr 607 kehtestatud alates 27.12.2013 **endise Pärsti valla territooriumil** järgmised vee- ja kanalisatsiooniteenuse hinnad:

1. Tasu võetud vee eest – 1,43 eurot/1 m³
2. Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest – 1,38 eurot/1 m³
3. Abonenttasu veele - 1,30 eurot/abonent
4. Abonenttasu kanalisatsioonile – 0,65 eurot/abonent

Endise Paistu valla territooriumil

kehtivad Paistu Vallavalitsuse 22.11.2012 korraldusega nr 224 järgmised vee- ja kanalisatsiooniteenuse hinnad:

1. Tasu võetud vee eest – 1,26 eurot/1 m³
2. Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest – 0,77 eurot/1 m³
3. Abonenttasu veele – 1,30 eurot/abonent
4. Abonenttasu kanalisatsioonile 0,65 eurot/abonent

NB! Hinnad on avalikustatud vastavalt seadusele 27.11.2013 ajalehes "Sakala". ja OÜ Ramsi VK kodulehel www.ramsivk.ee

Maili Meister,
OÜ Ramsi VK juhataja

INFORMATSIOON VILJANDI VALLA ETTEVÕTJATELE

Viljandimaa Omavalitsuste Liit on Euregio Pskov-Liivonia MTÜ liige. Organisatsiooni eesmärk on Eesti-Läti-Vene ülepiirise koostöö korraldamine kodanikeühenduste, omavalitsuste ja ettevõtete vahel.

10. aprillil toimub Pihkvas Eesti, Läti Pihkva piirialade ettevõtjate 5. partneriaad.

Partneriaad on ettevõtjate kohtumine, kus igale ettevõtjale leitakse teiselt pool piiri sama valdkonna koostööst huvitatud ettevõtja. Vastavalt ajagraafikule korraldatakse päeva jooksul läbirääkimised, mille käigus osapooled otsivad ühishuvi edasiseks koostööks.

Partneriaadi korraldamise eesmärk on pakkuda ettevõtjatele võimalusi oma tegevuse laiendamiseks üle piiri, koostööpartnerite leidmiseks uute toodete väljatöötamisel või ühisturunduseks vm.

5. partneriaadi valdkonnad on:

- Puidutöötlemine ja puittoodete, mööbli tootmine
- Metalltoodete tootmine
- Toiduainete tootmine
- Turism
- Infotehnoloogia

Viisa maksumus 70 eurot.

Partneriaadile registreerimine aadressil ain369@gmail.com, tähtaeg on 10.märts.

Korralduslikes küsimustes võtke ühendust

Ain Jõesaluga telefon 8503586; ain369@gmail.com

Info vahendas **Ene Saar,**
telefon 507 0846

2014 liikumisaastaks Viljandi vallas

Eelmise nädala reedel käis minu vastuvõtul umbes keskealine mees-patsient. Mees rääkis ilmekalt sellest, kuidas nad olid Viljandist mitme mehega käinud Tallinnas ukrainlasest manuaalterapeudi vastuvõtul, kes oli nad täiesti läbiklobinud, rusikatega peksnud, tõmmanud, venitanud, vajutanud, surunud jne. Ise ütles: sinine olen küll, aga hea tunne on praegu. Mis asi see siis oli? Lihtsalt üks ukrainlasest mees kasutas neid ära ja võttis selle eest veel kopsaka summa raha. Tegelikult näitab see, et iga liigutamine teeb head. Iga liigutamine on kasulik.

Õige on ise ennast tunde järgi trennida ja lahti võimelda. Kõik me jääme kangeks. Tänapäeva meditsiinis loetakse liikumisravi kõige paremaks ja odavamaks raviks.

Eesti vanematest inimestest liigub ainult 3%, Põhjamaades 15% ja USA-s 30%. Rikastes riikides on inimesed ammu aru saanud, et liikumine annab parema tervise. Liikumine on justtänapäeva elustiili vastu võitlemine. Tarkades riikides, näiteks Taanis, on inimesed ammu pandud liikuma. Selleks on loodud kõik võimalused, et inime liiguks rohkem jala ja rattaga. Inimene peab iga päev liikuma, olenemata vanusest ja tervisest. Selleks on juba praegu loodud Viljandi vallas head võimalused.

Viljandit ümbritsevad terviserajad ja päevakeskused on erinevad jõumasinad. Tänapäeval loetakse piisavaks, kui inimene liigub nädalas 150 min järjest. Parem on 5 x 30 minutit: 3 x 30 minutit nädalas aktiivset kõndimist ja 2 x 30 minutit võimlemist. Iga inimene tegelegu just endale sobiva alaga. Liigume 2014. aastal rohkem ja kasutame aktiivselt jõusaale. Tervis on paljuski enda teha.

PS! Kõik inimesed, kes Viljandimaal elavad, ongi tublid. Head liikumisaastal!

Ülle Gurjev,
Viljandi valla perearst

Kevadine vaheaeg Vana-Võidu raamatukogus

Sel kevadel on Vana-Võidu lastel võimalik tulla koolivaheajal ka raamatukogusse, sest see on terve vaheaja avatud tavapärasel aegadel. Kevadine vaheaeg on 17.–21. märtsini ja toimuma hakkab nii mõndagi põnev. Iga päev saab tulla raamatuid lugema, joonistama või lauamänge mängima.

Sellele lisaks on lapsed raamatukogusse oodatud esmaspäeval, teisipäeval, neljapäeval ja reedel alates kella 11-st, et saaksime koos midagi vahvat meisterdada. Meisterdame koos järjehoidja, pildiraami, suursuguseid peakatteid ja hakkame valmistuma saabuvaks kevadeks. Materjalid on raamatukogu poolt ning oodatud on lapsed ka oma ideedega, et teistele midagi vahvat õpetada.

Kuna 2014. aasta on välja kuulutatud liikumisaastana, siis on viimane aeg ka sellega alustada.

Seda saab teha kolmapäeval, 19. märtsil kell 16.00, kui külla on tulemas Viljandi valla rahvatervise- ja spordispetsialist Anne Freimuth. Temaga koos saavad liikumisest huvitatud igas eas inimesed võimelda ja kindlasti ka mõningaid näpunäiteid, kuidas hoida keha ja vaim erksad ja liikumises. Võimlemine toimub Viljandi Ühendatud Kutsekeskkooli peamaja kammersaalis (Koolmeistri tee 10, Vana-Võidu). Osalejatele on palve riietuda sportlikult ning võtta kaasa võimlemismatt või muu alus, mille peal oleks mugav võimelda (pleed, kaltsuvaip vms).

Vana-Võidu Raamatukogu lahtiolekuajad:

E, T, N 8.15 – 16.30

K 11.30 – 18.30

R 8.15 – 14.30

Uudised ja üritused on üleval raamatukogu kodulehel: <http://vykk-raamatukogu.weebly.com/>

Kohtume raamatukogus!

Liina Tammela,

Vana-Võidu Raamatukogu direktor

Ramsi Noortetoa draama- ja näiteringi esimene lavastus

Jaanuari lõpus tuli esmaettekandele Ramsi Noortetoa draama- ja näiteringi lavastus “Siil udus”. Oktoobris 2013 tegevust alustanud huviringi esimene eesmärk oli aidata noortel enesetunnetuslike tegevuste abil iseendani jõuda. Enda hääle- ja keha juhtimine on igapäevane toiming, kuid teadlik tähelepanu pööramine sellele pigem mitte.

Iseenda tunnetamine läbi draamategevuste toetab noore toimetulekut ühiseluga ning juhib tähelepanu enda avastamisele. Noortel näitlejatel oli soov harjutuste ja draamamängude juurest siirduda kiiresti praktilise näitlejatöö juurde, mille tulemina valmis nõukogudeaegse multifilmi põhjal lavatöö. Nii saidki pealtvaatajad nautida 29. jaanuaril Ramsi Vaba Aja Keskuse saalis näidendid “Siil udus” esitust.

Sünnimusele suurt reklaami ei tehtud ja peamiseks vaatajaks võis ette ennustades pidada etenduses osalevate laste vanemad, kes ka proovide ajal saaliukse taga aeg-ajalt piilumas käisid. Etendusele saabus ettenägematult palju rahvast, vanematele lisaks, sõbrad, tuttavad, naabrid, noortetoa noored ja teisi huvilisi. Nähtust võis järeltada, et laste loomeringid on väärtustatud. Juhendajana

tödesin, et osalemine draama- ja näiteringis annab lapsele esinemisjulgust ja võimaluse end proovile panna. Igapäevane kiire elutempo ei võimalda alati laste tegudele piisavalt kiitust jagada, mistõttu selle tühimiku ühe osa võib edukalt täita publiku aplaus.

Valgustajana tegutses kuuenda klassi poiss Jarmo, kes vastutustundlikult oma ülesannet täitis. Mitmete prožektoritega õigeaegne toimetamine õnnestus tal veatult. Ka noored näitlejad andsid lavanärvu trotsides endast parima. Usun, et lapsevanemad, kes suunasid oma lapse huviringi kogemusi saama, on samuti endast parima andnud, sest nende järglaste areng on suurepärane olnud. Näiteks noorest, kes mõne kuu eest ebakindlalt lavateksti lugeda püüdis, oli enesekindel ja rolli hästi sisseelav Vetevana saanud.

Hetkel alustab draama- ja näitering uute katsetustega ning paralleelselt ootab meid ees mitu ülesastumist nii lasteaia lastele kui suuremale teatripublikule.

Ester Valk,

Ramsi Vaba Aja Keskuse
noorsootöötaja

HARIDUSKONVERENTS HEIMTALIS

Inimene õpib kogu elu, nii ka õpetaja. Igapäeva töötempo koolis on nii kiire, et napib aega kolleegidega suhtlemiseks. Erinevatel kursustel ja koolitustel omandatud uued teadmised ja oskused, järeleproovitud uued töövõtted jäävad

teistega jagamata. Õpetaja täiendkoolituse üks eesmärke on ka tagasiside andmine oma kaasteeliste ja juhtkonnale. Selleks on vaja aega võtta. Seda sisu kannabki kevadisele koolivaheajale kavandatav hariduskonverents Heimtali

koolimajas 18. märtsil. Ettekandeid jagub mitmeks tunniks ja päeva lõppedes oleme kindlasti veidi targemad ja paremad õpetajad.

Urve Mukk,

kooli õppealajuhataja

Heimtali põhikooli karjäärpäev

16. jaanuaril toimus Heimtali Põhikoolis 9. klassile suunatud karjäärpäev teemal "Kes ma olen? Kus õppida? Kelleks saada?". Karjääriinfo loengu ja grupinõustamise viisid läbi Viljandimaa Rajaleidja Keskuse karjääriinfospetsialist Eliise Vainurm ja karjäärinõustaja Marili Lenk. Kutsehariduse teemadel arutlesid Olustvere Teenindus- ja Maa-majanduskooli turismi eriala õppejõud Tiina Randaru ja Viljandi Ühendatud Kutsekeskkooli huvijuht Marge Hein. Õpilased said põhjaliku ülevaate kahe Viljandimaa kutsekooli erialadest, õppimistingimustest, vastuvõtukorrast ning erinevatest hüvedest. Viljandi Gümnaasiumi õppenõustaja-karjäärikoordinaator Raili Toikka-Tamm rääkis gümnaasiumi eesmärkidest, õppesuundadest ja sisseastumiseksamitest. Karjäärpäeva lõpetas Eesti Töötukassa Viljandimaa osakonna karjääriinfo spetsialist Pirjo Kespri-Beitzer rääkides erialase ettevalmistuse olulisusest, töölepingu vajalikkusest ning reaalsest olukorrast Eesti tööturul. Karjäärpäeva eesmärk oli tutvustada õpilastele Viljandimaa Rajaleidja Keskuse karjääriteenuseid, haridustee jätkamise võimalusi Viljandimaal ja töömaailmaga seonduvat. Karjäärpäeva jätkuks külastasid 9. klassi õpilased 27. jaanuaril Viljandi Ühendatud Kutsekeskkooli avatud uste päeva "lenda, lenda Jüri!". Kutsekeskkooli poolt oli tasuta transport sinna ja tagasi ning kosutav lõunasöök. Õpilastele tehti ülevaatlilik ringkäik koo-

li territooriumil, külastati õppehooneid ning õpilasekodu. Külastuspäeva kõige põnevamad tegevused olid töötubades, kus tutvustati erinevaid erialasid. Koostöös Viljandimaa Arenduskeskusega oli meie kooli õpilastel hea võimalus tutv-

da reaalse töökeskkonnaga, külastades ettevõtteid AS BHC ja AS VMT Tehased. Fotod karjäärpäevast ja teistest kooli sündmustest leiab Heimtali Põhikooli huviblogist: www.heimtali.blogspot.com.

XI Viljandimaa koolipillipäev

Heimtali Põhikooli õpilased osalesid 6. veebruaril Tarvastu Gümnaasiumis XI Viljandimaa Koolipillipäeval. Heimtali oli välja tulnud oma uhke "pillipargiga" ning avas päeva meeleoluka etteastega. Pärast avakontserti oli õpilastel suurepärase võimalus töötubades õppida mängima plokkflööti, plaatpille, väikekannelt, kitarril,

Mehhiko plokkflööti ja digiklaverit. Kõige populaarsem töötuba oli I-padide orkester. Lisaks pillimängule sai ise meisterdada sääsepilli ja rahvuslikku lille. Pillipäeva võttis kokku lõppkontsert, kus kõlasid töötoas õpitud muusikapalad. **Anett Suits,**

Heimtali Põhikooli huvijuht-karjäärikoordinaator

Paistu pääsukesest Jõulutäheni

Paistu Kooli õpilane Sandra Vesseluha, vaatamata oma noorele eale, on saavutanud kõrgeid kohti üleriigilistel laulukonkurssidel. 2010.aastal laulis ta end Paistu Pääsukesest tiitlile, juhendajaks oli tollal tema ema Eve All. 30. novembril 2013 Ülenurme Muusikakoolis toimunud XII üleriigilisel noorte solistide konkursil "Jõulutäht 2013" saavutas Sandra 10.-12. aastaste vanuserühmas III koha ning 31. jaanuarist – 2. veebruarini Kuressaare gümnaasiumis peetud konkursil "Solistica 2014" II koha. Nii Ülenurme Muusikakoolis, kui Kuressaares oli Sandra juhendajaks õpetaja Hedi-Kai Pai.

♦ **Sandra, sa oled laulnud vist terve oma elu. Milliseid laule sa armastad laulda?**

Ma laulan juba 2-aastasest saadik. Mulle meeldivad igasugused laulud, nii rahulikul kui rütmikad, eesti kui inglise keelsed.

♦ **Sul on kindlasti tihe ajagraafik, õpid Paistu koolis, laulmas**

Sandra Vesseluha

käid Viljandi Muusikakooli laulustuudios "Viva la Musica", osaled laulukonkurssidel. Kuidas sa oma aega planeerid, et kõige sellega tegeleda jõuad?

Lisaks sellele ma õpin muusikakoolis kannelt, käin Paistu rahvamajas laulmas ja olen kodutütar. Ma ei pea oma aega planeerima, jõuan kõik asjad ära teha. Mul on hea meel, et ma saan nii palju muusikaga tegeleda.

♦ **Mida sulle vabal ajal meeldib teha?**

Laulda ja tantsida. Rohkem ikka laulda. (ema märkus - Sandra laulab kodus terve õhtu, nii et talle peab meelde tuletama, kui kell on palju ja naabreid ei tohiks enam segada. Tegelikult meeldib Sandrale lisaks väga ka oma väikese õega mängida)

♦ **Mida sa ütleksid teistele lastele, kes soovivad laulmisega tegelema hakata?**

Leidke omale tore lauluõpetaja, kellega oma lauluoskust arendada. Päril üksi ei saa laulmist nii selgeks, et teistele esineda saaks. Minul on vedanud – mul on väga hea õpetaja Hedi-Kai.

Edith Pruuli

Kalmetu Põhikool on KiVa kool

Käesolevast õppeaastast alates ehk 2013. a sügisest liitus Kalmetu Põhikool sarnaselt 19-ne Eesti kooliga KiVa programmiga. KiVa tähendab kiusamisvaba kooli. Projekt on ellu kutsustud Soome Haridusministeeriumi poolt ning koostöös Turu ülikooli teadlastega on välja töötatud õppeprogramm, mille eesmärgiks on vähendada koolikiusamist ja koolist väljalangevust.

Sihtasutus Kiusamise Vastu loodi Eestis 2012. aasta lõpus ning 2013/2014. õppeaatal katsetatakse kahekümnes Eesti koolis pilootprojekti rakendamist. Positiivsete tulemuste korral on võimalus kõigil huvitatud koolidel programliga liituda. Programmi rakendamist toetab Eesti Haridus- ja Teadusministeerium, kaasatud on Eesti ja Soome kasvatusteadlased ning haridusekspertid.

Pilootprojekti osalevad koolid on valitud juhuvalimi põhjal ning selle eesmärgiks oli, et pilootfaasis osaleks nii suuremad kui väiksemad, maa- ja linnakoolid, gümnaasiumid ja põhikoolid. Projekti hindamise eesmärgil on lisaks kahekümnele pilootkoolile kaasatud ka samapalju kontrollkooli.

KiVa programm töötab kahel tasandil. Esiteks ennetustegevus, milleks on spetsiaalne väljatöötatud materjal ja meetodika, mille järgi 1.–6. klassi klassijuhatajad annavad õppetunde. Klassijuhataja tundides keskendutakse sotsiaalsete oskuste arendamisele, kiusamisprobleemi teadvustamisele ning empaatiavõime tekitamisele. Suurt rõhku pööratakse pealtvaataja rollile, sest kui kiusajal ei ole toetajaid, siis kiusamist toetav keskkond kaob.

Teine tasand on kiusamisjuhtumitega tegelemine, kus vastava väljaõppe saanud kooli KiVa meeskonna liikmed tegelevad konkreetse juhtumi lahendamise. Peetakse vestlused kiusaja(te)ga, ohvriga, pealtvaatajatega, vajadusel vanemate ning teiste õpetajatega. Vestlused toimuvad kindla aja vältel ning vastavate meetodikat järgides. Kõik vestlused dokumenteeritakse ning sõlmitakse kokkulepped,

Kalmetu põhikooli 2. klassi õpilastele meeldivad väga mängud, mida KiVa tundides mängitakse. Foto: HESTIA MIRKA

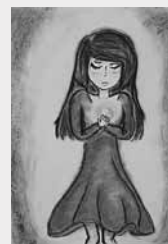
Jäine lummus

Sätendab lumi pimeduses,
taevas punane kui veri.
Vaadates härmaspuudest metsa,
igatsedes lennata.
Kuhugi kadusid unelmad.

Seisab siin
üks väike tüdruk.
Üksinda.
Ta ainult näeb
enda ees kõrguvat imekaunist lumma.
Hiilgavad kutsuvalt need härmas puud,
paistab kütkestav kuu.
Üksiku hundi ulg.

Pimedus hoiab nukrust.
Teda enam pole.
Kodus ta vaiksel,
ilma hääleta.

Olles kaunis kui kuu,
lummav kui kirk,
seljal sätendavad tiivad.
Hoides pimeduse loori,
jätunult leidsin end.

Mari Kallaste
9. klass

mis peavad viima kiusamise lõppemiseni.

Käesoleval pilootaastal osalevad õpilased 1.–6. klassini kümnes KiVa topelttunnis, mille tulemusena valmib kõigi õpilastega spetsiaalne KiVa-leping. Lepingu punktid sisaldavad informatsiooni selle kohta, kuidas õpilane peaks käituma. Näiteks seda, et erinevus on rikkus ning meil

kõigil on õigus oma erilisusele, kedagi ei jäeta grupist välja ega heideta kõrvale. Kedagi ei narrita ega kiusata.

Meie ühiseks eesmärgiks on igasuguse kiusamise lõpetamine, et kõigil oleks Kalmetu koolis hea õppida, õpetada ning areneda.

Evija Leiaru-Kuldsaar

Viljandi valla noored kogunevad

28. veebruaril kell 17.00 on Paistu rahvamaja signat-siginat täis, sest esimest korda kogunevad vastloodud Viljandi valla koolide noored.

Toimub **Viljandi valla noore moelooja konkurss 2014**. Konkursi eesmärgiks on valla koolinoorte ja noorsootöötajate omavaheline tutvumine koostöö algatamiseks ning

noorte julgustamine viimaks ellu oma ideid ja mõtteid.

Oodatud on igasugused kollektiivid, kuid omalt poolt pakume soovituslikult teemaks "Inglid ja deemonid" kontekstis head ja halvad, ilusad ja kolelad jne.

Osalemiskutse on saanud kõigi valla koolide 5.–9. kl õpilased, keda on toetama palutud huvijuhid ja koolikaaslased. Praeguseks hetkeks on oma tulekust teada andnud Heimtali, Saarepeedi ja Kalmetu kool ning Ramsi noortetuba.

Kindlasti ootame osavõtjaid ka Paistu, Holstre, Puiatu ja Viiratsi koolidest.

Noorte moeloojate loomingut hindab žürii, kuhu on palutud koolide kunsti- ja muusikaõpetajad.

Peale konkursi toimub disko, kuhu ootame osalevatelt koolidelt meeoleukaid mängu ja võistlusi. Loodame, et tuleb osavõtjaterohke ja lõbus sündmus, mida noored naudivad!

Korraldava meeskonna nimel
Piia Mänd,
Paistu kultuurijuht

Aeg lendab linnutiivil. Viiratsi laste-
aed Rüblik tähistas 55. sünnipäeva
helmekuu viimasel nädalal.

Kuidas sai alguse meie laste-aed? Harry Ermi raamatust “Viiratsi Vald ajaloo tuultes” (lk 620) on kirjas järgmiselt:

Käskkiri nr. 103 11.09.1958. Võtan soov-
hoosi avatavasse lastepäevakodusse ju-
hataja kohale alates 1. det. 1958 Niina
Nazarova.

Esimesed lapsed tulid laste-aeda 1959.
aasta jaanuaris. Neli noort inimest tolle-

aegest õhtukoolist tulid tühja majja ja pi-
did looma oma mõtete ja kätega laste-aia.
Neljast vanim, Nina Nazarova (24) oli esi-
meseks laste-aia juhatajaks. Peale tema oli
nooruke med.õde Aita Pullerits (20) ja
täideks Maia Pullerits (19) ja Aino Saar
(17). Töötas ööpäevane rühm. Maja oli
ahiküttega, mürjad puud toodi keldrisse
ja noortel naistel tuli need ise saagida ja
lõhkuda. Samuti õmmeldi lastele riideid
ja voodipesu, muretseti mööbel ning käi-
di laudas piima järel. Kohti oli laste-aia
25 lapsele. Vastu võeti alates 3. elukuust.
Noortele oli see suur väljakutse.

Täna-seks päevaks on laste-aed kasva-
nud 5-rühmaliseks. Rüblikute kasutuses
on kaasaegne õpi- ja kasvukeskkond, kus
hetkel omandab alusharidust 95 last. Las-
te-aia tegeldakse süvitsi rahvapärimuse,
tervise edendamise ja keskkonna-kasva-
tusega. Rüblikud kuuluvad tervist eden-
davate laste-aedade võrgustikku 2001.
aastast. 2013. aasta märtsist liitusime
projektiga “Kiusamisest vaba laste-aed”.
Lastega tegelevad innukad ja teotahteli-
sed töötajad, kes koostöös vanematega
püüavad laste igasse päeva tuua rõõmu
ja päikest.

Ly Sankovski,
õppejuht

OHOO AHHAAs

“Eesti kirjakeele seletussõnaraamatus”
on kirjutatud, et sõna OHOO tähendab
imestust, üllatust.

SA Teaduskeskus AHHA kodulehe-
küljelt saame teada, et AHHA on teadus-
keskus, mille eesmärk on väärtustada õp-
pimist pakkudes kõigile avastamisrõõmu.

Panime kõrvuti need kaks sõna ja sai-
megi nime Puiatu Laste-aed-Kooli just lõp-
penud KIK projektile, mis toimus Tartus
AHHA keskus.

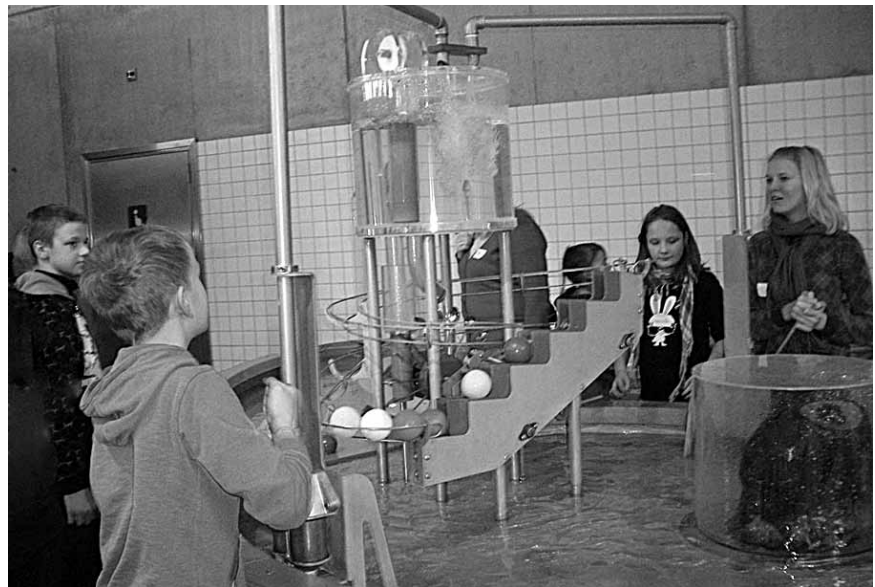
Eesmärgiks oli uurida erinevaid elu-
keskkondi.

Alustasime koduõuelt. Üheskoos toi-
metasid lapsed hommikusi toimetusi ti-
bulas. Giid seletas, miks peab seesuguseid
toimetusi (pesade puhastamine, söötmine
jne) tegema. Uuriti, kuidas saab munast
kana ning milliseid tingimusi on selleks
tarvis. Nunnud olid öösel koorunud tibud.
Oma käega said lapsed mune markeerida
ja panna neid inkupaatorisse. Veel uuriti
seoseid kodustatud liikide elupaikade ja
-viisi ning vabas looduses elavate liikide
eluviisi vahel. Saime selgeks selle, kes on
tibude/kanade/kukkede sõbrad ja kes voi-
vad osutada hoopiski nende vaenlasteks.

Koduõuelt jõudsime “Salapärasesse
vette”.

Põnev oli tutvumine Punase mere ak-
vaariumiga ja sealse elustiku uurimine.

Uurisime erineva soolsusega (mere)
vee omadusi, arvutasime vee soolsust ja
tegime erineva soolsusega lahuseid. Sai-

me neid ka ise maitsta. Peab ütlemata, et
kõige magusamad ja maitsevamad need
küll polnud. Uurisime erinevate vee-
elunike elutingimusi ja eluviise ning saime
teada, miks nad just sellised on. Väga
põnev oli uurida luubi ja mikroskoobiga
neid väga-väga väikesi organisme, mida
silma lihtsalt polnud võimalik näha.

Saime selgeks, et inimese tegevuse
ja elupaiga muutumise vahel valitsevad
väga tugevad seosed.

Päeva kolmandas osas olime teadus-
teatris. See oli tõesti OHOO AHHAAs.
Sealsed katsed ning eksperimentid näita-
sid õhu ja vee omadusi, nende muutumist

ühest olekust teise ning aitasid täpsemalt
aru saada seostest inimtegevuse ja elus-
looduse vahel.

Täname SA Keskkonnainvesteeringute
Keskust, kelle abil sai võimalikuks meie
Uurimisõppepäev AHHA teaduskeskus-
ses.

Võime kinnitada, et “Eesti kirjakeele
seletussõnaraamatus” kirjapandud
OHOO seletus peab paika. Eriti AHHAAs.

Teadmisi ja avastamisrõõmu, mis jõu-
dis meieni läbi imestuse ja üllatuste, oli
selles päevas väga palju.

Reet Saare,
Puiatu LAK õpetaja

Foto: VILLU VAALMÄE

Vahetunnid Kalmetul

Meie koolis on juba mitmeid aastaid igal koolipäeval pallimängu vahetunnid. Kui väiksemad söövad, siis kogunevad võimlasse suured lapsed ja vastupidi. 20 minutit keset päeva liigutamist – ja koolipingeid on hoopis kergem taluda. Kedagi saali minema ei sunnita, aga tahtjaid on päris palju. On päevi, mil meie saja viiest õpilasest 60–70 kahe vahetunni jooksul saalis endale mõnusa olemise tekitavad. Kes kõksib võrkpalli, kes üritab palli läbi korvpallirõnga saada, kes žongleerib jalgpalliga. Vahel sikutab mõni mehepoeg saali tagaotsas jõumasinaid või venitab end redelitel. Kui poksikott juhtub terve olema, saab temagi oma koosa kätte. Viimasel ajal on populaarsed sulgpalli- ja tennisereketid, väiksematele meeldivad ka hüppenöörid ja hularõngad. Võimalusi jagub igale maitsele ja kõik taskumasinad (telefonid, tahvlid, ...) koos oma lõputute juhtmetega on mõneks hetkeks saali nurka pingile üles rivistunud.

Alates eelmise õppeaasta detsembrist on igal kuul toimunud ka vahetunni võistluste nädal. Väiksematele on 5. klassi õpilasesindus läbi viinud teatevõistlusi, muid toredaid võistlemise mänge või on peetud ka mõni palliturniire. Suurematele toimub kord kuus klassidevaheline vahetunni pallimängu turniir, mille korraldab ühe klassi ÕE. Igal kuul erinev pallimäng. Neid mände väga oodatakse. Kui nädal läbi, hakatakse kohe küsima, millal järgmine, ja mis mäng. Eks igal klassil oma ootused ja huvid. See klass, kus meil õpilaste hulgas Eesti meistreid võrkpallis, tahavad end loomulikult

näidata just sellel alal. Korvpallitrennis käijad on huvitatud ikka korvpallivõistlustest. Noorematele sobib rohkem rahvastepall või “pioneer”-pall. Veebruaris mängime aga lumejalgpalli. Riided ruttu selga ja vahetunniks õue möllama. Kõikidel võistlustel on kohtunikud noored ise. Ja reeglid ning osavõtjate arvugi panevad korraldajad omatahtsi paika. Meie vanemas kooliastmes on noorte meeste vägi. II astmes on aga ülekaalus tüdrukud. Aga mängitakse võisteldakse just nende lastega, keda klassist võtta on. Et väiksematel veidigi kergem oleks, on tavaliselt ikka olnud nõue, et vähemalt ükski tüdruk peab võistkonnas olema. Neid on ilusad ja poisid džentelmenid. Kui ilus tüdruk leiab endale targalt ja julgelt koha, ega teda siis keegi pikali jookse. Ja poiste rünnakuhoog võib olla peatatud. Vahel tüdrukud osavamadki kui poisid. Näiteks lõppes 5.–6. klassi ja 7. klassi vaheline saalihoikimäng viigiga. Lahendus pidi tulema penaltist. Sellel päeval oli maakera oma teel sellises asendis, et kõik pallid veeresid värvavast mööda. Viimasena löönud 6. klassi tüdruk realiseeris ainsana penalti ja tõi oma võistkonnale võidu. Ühel kuul toimus võistlus ka klasside kisakoordinele. Pärast seda on alati ergutajad trummide, pasunate, ergutuslausete ja plakatitega kohal. Tihti see veel suurem koormus, kui palliplatsil sibajad saavad.

Milles meie pallivahetundide ja -võistluste fenomen? Vahes lustist, millega noored tegutsevad.

Sirje Pöder,
Kalmetu PK õpetaja

Võrtsjärve duatlon 22. veebruaril 2014

Uisu- ja suusavõistlused Võrtsjärve põhjakaldal Vaiblas, Veldemani puhkemajas.
Registreeruda saab telefonil 5657 7609, evenanj@gmail.com
Vaata ka kodulehele <http://www.vortsjarv.ee/vortsjarve-kultuurikalender/veebuar>

Tänukirj

Eesti Vabariigi president
täna Sind,
Brigita Kaljula,
joonistuskonkursile
“Meie Eesti head asjad”
ilusa ja huvitava
pildi saatmise eest!

Eesti Vabariigi president
Toomas Hendrik Ilves
Toomas Hendrik Ilves
2014

Vabariigi presidendi joonistusvõistlus

Eesti Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves kutsus 2013. aasta lõpul lapsi ja täiskasvanuid osalema joonistusvõistlusel “Meie Eesti head asjad”. Meie väikeses Eestis on palju head ja toredat, selle märkamine ja hoidmine algab meist igapäevast kodust ja südamest. Heimtali lasteaia lapsed joonistasid pilte sellest mis nende arvates on Eestis head. Ühistöödena valmisid pildid talvest, tervislikust toidust, kallist kodust. Peale konkursi lõppemist saatis Vabariigi president konkursil osalemise eest tänukirjad Heimtali lasteaia Naerusuude liitriühmle. 6-aastane Brigita Kaljula sai nimelise tänukirja joonistuse “Sõpradega koos on hea olla” eest. Eesti Vabariigi sünnipäevakuul oleme oma väikeses majas uhked nii suure tunnustuse üle!

Heimtali lasteaia pere

Lasteaialaste ühistöö “Lumememmed”

Põnevaim paik pühapäeva hommikul

Lastekirik on lastele, vanuses 6–12 eluaastat. Koos lauldakse, tehakse võistlusmänge poiste ja tüdrukute vahel, kuulatakse-vaadatakse õpetlikke piiblitlugusid ning selgitavaid-pilkupüüdvaid näiteid elust. Tunnustame tublisid ning julgustame kõiki lapsi kasvama armastuse ja lugupidamise suunas. Oleme teinud seda juba 13 aastat.

Iga laps on erakordne ja eriline. Lastekirik julgustab ja toetab lapse arengut ja kujunemist ning püüab anda eduelamust ja rõõmsaid hetki lapse ellu. Sünnipäevlaste õnnitlemine kuulub iga kokkusaamise juurde.

Lastekirik on lihtsalt põnevaim paik pühapäeva hommikul! See on avatud kõigile ja selle tarvis on meil oma bussiliinid, mis aitavad ca 50 lapsel ja noorel

kokku tulla Viljandi valla eri piirkondadest.

Noortele, kes on Lastekiriku east välja kasvanud, toimub TK (“Teismeliste koosolek”; “Tugev Kristuses”) ning on mõeldud noortele 13–17 eluaastat.

Kui sa arvasid, et kirikus on igav, siis tule ja vaata ise. Sinu elul on mõte, leia see üles.

Lastekiriku ja Tk korraldajaks on Viljandi Elu Sõna Kogudus ja koosolekud toimuvad Viiratsis, Lastekodu 2.

Täpsem info email: lastekirik@viljandielu-sona.ee või tel. 55914740

Enno Rebane,
pastor

Kõpu kirikus algas suur restaureerimistö

Veebruarikuu algul alustati Kõpu kiriku torni ja pööninguosa restaureerimistöödega, mis kestavad kuni septembri keskpaigani. Korda saab väga palju – nii silmaga nähtavat kui pilkude eest varjul olevat. Eesti üks paremaid kirikute restaureerijaid Rändmeister OÜ eesotsas Juhan Kilumetsaga korraldab kõik tööd kiriku tornis (sees ja väljas), selle külgehitistes ja pööningul. Praegu restaureeritakse torni kandekonstruktsiooni ja tehakse sisetöid, kevadel-suvel jõuab järg fassaaditöödeni. Samuti korras-tatakse kiriku pööninguosa ja rekonstrueeritakse korsten. Seoses töödega võib kiriku peasissepääs olla ajutiselt suletud, kasutada saab tagumist sissepääsu – selleks palume mõistvat suhtumist.

Tööde teostamist toetab suures osas PRIA Leader. Omalt poolt panustab muidugi kogudus ise. Seoses nii suurte töödega (kokku ca 85 000 €) ootab kogudus ka annetusi ja oleme tänulikud neile, kes toetuse juba on teinud!

Annetused märksõnaga “Torni remont” saab teha EELK Kõpu Peetri koguduse arvele

SEB EE161010302004842004;
Swedbank
EE662200221046240412.

Hedi Vilumaa,
EELK Kõpu Peetri koguduse
õpetaja

EELK Kõpu Peetri koguduse info

Veebruar 2014

Küünlakuu juhtsalm: Ühtegi nurjatut sõna ärgu tulgu te suust, vaid rääkige ainult seda, mis on hea teiste ülesehitamiseks, et kuuljad saaks armu! Ef 4:29

E, 24. veebruar kl. 13 VABARIIGI AASTAPÄEVA JUMALATEENISTUS, Mälestushetk Vabadussõja ausamba juures; pidupäeva kohvilaud.

T, 25. veebruar Lasteringid Kõpu koolimajas.

R, 28. veebruar kl. 17 Kohtumisõhtu: “Õlimäe õied” – Eesti 2013. aasta dokumentaalfilm koos kommentaaridega Kõpu raamatukogu saalis.

Märts 2014

Paastukuu juhtsalm: Jeesus ütleb: Sellest tunnevad kõik, et te olete minu jüngrid, kui te üksteist armastate. Jh 13:35

T, 04. märts kl. 12 Külatund Puiatu raamatukogus.

K, 05. märts kl. 12 Palvapäeva kesk-päevapalvus. PAASTUAJA ALGUS.

Õ, 09. märts kl. 14 PAASTUAJA 1. PÜHAPÄEV, ARMULAUAGA JUMALATEENISTUS.

R, 14. märts Kohtumisõhtu muusikaga: külas on Võru praost ja Rápina koguduse õpetaja Urmas Nagel.

Õ, 16. märts kl. 14 PAASTUAJA 2. PÜHAPÄEV, ARMULAUAGA JUMALATEENISTUS.

Õ, 23. märts kl. 14 PAASTUAJA

3. PÜHAPÄEV, ARMULAUAGA JUMALATEENISTUS.

T, 25. märts kl. 12 Kirikukellade helistamine küüditamise mälestuspäeval.

Õ, 30. märts kl. 14 PAASTUAJA 4. PÜHAPÄEV, ARMULAUAGA JUMALATEENISTUS.

Vaata ka Facebookist – www.facebook.com/kopupeetri

Koguduse õpetaja on puhkusel 1.–31. märts. Teda asendab Suure-Jaani õpetaja Kristi Säask.

Kiriklike talituste, hingehoiu jm. küsimuste puhul palume ühendust võtta koguduse õpetajaga:

Hedi Vilumaa, telefon 434 4380 või 5348 5573, hedi.vilumaa@eelk.ee

Koguduse juhatuse esimees on Taivo Lehesmets.

Oleme Järvamaa reisiril jõudnud Albu põhikooli juurde.

Ramsi eakate rühma 15 tegusat aastat

Esimene üritus toimus 1998. aasta 22. detsembril, kui Ramsi Lasteaed-Algkooli saalis pidasime jõulupidu, osales 16 inimest (kellest järgi kaheksa). Rühma on kuulunud kõige 57 eakat, täna 50. Rühma liikmed osalesid 2013. aastal 34 neile pakutud üritusel, milledest osavõtt oli alati aktiivne. Kord kuus toimusid tähtpäevalised üritused, kus õnnitleti sünnipäevalapsi, korraldati viktoriine ja seltskondlikke mängu. Tihti osalesid meie üritustel ka külalised lasteaiast, vallast, Viljandi Vanast-Apteegist ja VM Pensionäride Ühendusest. Viimased on kolmel korral oma teatristuudioga käinud meil esinemas. Meie rühma üritused toimuvad Ramsi Vaba Aja Keskuses ja oleme tänulikud personalile, kes on alati meile suureks abiks olnud.

2013. aastal organiseeriti rühma poolt 17 üritust ja viis reisi, külastasime Uga-la teatri ja Aida etendusi, korraldasime Ramsilt neli matka. Iga-aastaselt tähistame Rahetsemal Jaanipäeva. Peale selle on rühma liikmed aktiivsed jalutajad Heimtali matkarajal, mille eest täname Pärsti valda. Samal aastal organiseeris vald meile neli ja Ramsi raamatukogu samuti neli üritust, osalesime VM PÜ poolt

korraldatud kahel peol Sakala Keskuses ja reisiril Saaremaale. Rohkearvuliselt osalesime Viljandimaa eakatepäeval Sakala Keskuses, mis andis palju teadmisi. Rühma esimene reis viis meid Kihnu saarele, teine Tallinna Loomaaeda ja Kadriorgu, kolmas Aegna saarele. Sügisel külastasime kaunist Vihula mõisa ning Rakvere linna ja selle Vallimäe lossimuuseumit. Ordulinnuses saime suure elamuse, kuna samal ajal etendasid Ida-Virumaa noored rüütli-talupoegade võitlust. Külastasime ka Rakvere teatrit, kus käisime peale teatri renoveerimist esmakordselt.

Ramsi rühm korraldab igal aastal (juba 14 aastat) ühe reisi välismaale. 2013. aasta reis viis meid Baierimaale ja Tirolidesse, külastasime ka Kirgede torni filmistuudiot. Paljud osalejad kaotasid reisiril oma südame, eriti imelisse mägikülasse Halstatti samanimelise järve ääres. Sel aastal reisime Viljandist Kesk-Norrassa, imelisse fjordide, koskede, kaljude ja jääliustike maale, et näha viikingiteaega, trolliteed ja trolle. Krooniks laevasõit Geirangi fjordil. Ootame kaasalõojaid!

Maimu Erendi,
Ramsi rühma esinaine

SEENIORIDE KRUIIS ROOTSI

09. – 11. aprill 2014
“Stockholmi troopilist
liblikamaja avastama”

Viiratsi Päevakeskus kutsub kogu Viljandi vallast huvilisi kruuisilaevale Viktoria I, kus saab meelt lahutada Inda Kõiva eestvedamisel, lisaks on oodata külalisesinejaid. Kogu reisi vältel on kaasas Tallinki töötajad, kes on igati abiks, et reis sujuks kenasti.

Bussiekursioonil läbi Stockholm-
mi erinevate linnaosade tutvume tähtsamate vaatamisväärsustega. Esmakordselt külastame Haga parki asuvat troopilist liblikamaja, kus on alati vähemalt 25 kraadi sooja ja iga päev võib imetleda kuni 700 erinevat liiki liblikaid. Lisaks on põhjamaade suurim 1,2 miljonit liitrit vett mahutav suure korallriffiga ja värvikirevate kaladega haiakvaarium Haga Ookean. Kruuisilaeval on avatud erinevaid söögikohti, baare, ahtris paikneb läbi kahe korruse showbaar, kus astuvad üles meelelahutusprogrammides igal öhtul erinevad artistid, avatud rikkaliku valikuga parfümeariakauplus ja supermarket.

Ekskursioon maksab 25 eurot.

Kruisi maksumus 42.25 eurot (koht 4 kohalises kajutis ja öhtusöök 10. aprillil Buffet Tallink alates kella 17.15 –st kohaliku aja järgi).

Kogu paketi hind 87 eurot koos Tallinna sõiduga.

Registreerida reisile saab kuni 28. veebruarini Viiratsi Päevakeskuses või küsida infot tel 5661 8546, e-mail urvekimmel@gmail.com

Urve Kimmel,
Viiratsi päevakeskuse perenaine

71 aastat Velikije Luki lahingust, kus hukkus üle 6500 eesti laskurkorpuse sõjamehe

Sel aastal täitub 71 aastat Teise Maailmasõja ühest verisemast ja ohvriterohkemast Velikije Luki lahingust, kus võitlesid 8. Eesti Laskurkorpuse sõjamehed. Velikije Luki lahingutes hukkus üle 6500 eesti sõjamehe, kes on maetud Velikije Luki vennaskalmistutele. Velikije Luki lahingutes kaotas Eesti Laskurkorpus langedutena ja raskelt haavatutena üle poole oma isikkoosseisust. Kõik nad vääriavad meenutamist ja meespidamist.

Eesti Vabadusvõitluse Muuseum koos reisiribürooga Mainedd organiseerib sel aastal Velikije Lukis hukkunute ja seal võidelnud eesti sõjameeste l a h e d a s t e l e, ajaloo ja militaarhuvilistele Velikije Luki külastamist 29.05–01.06, 27.–29. juunil, 25.–27. juulil ja 22.–24. augustil.

Velikije Luki kolmepäevasel reisiril külastame ka Petseri kloostrit, Pihkva Kremli, Ostrovi relvamuseumit, Puškiniga seotud kohti Mihhailovskojes, Velikije

Lukis eesti sõjameeste vennaskalmistuid, memoriaalkompleksi, ajaloo- ja sõjamuuseumit, lahingutega seotud kohti Velikije Lukis, Nevelis ja Novosokolnikus.

Info reisi kohta telefonil 551 9407, e-post: peterburg05@hotmail.ee või reisiribüroos Mainedd: info@mainedd.ee, tel 644 4744.

Johannes Tõrs,
Eesti Vabadusvõitluse Muuseumi juhataja

Viljandi vallavalitsus

Seoses töökorralduse muutmisega ja tagamaks elanike paremat teenindamist, võtavad vallaametnikud alates 11. veebruarist 2014 kodanikke vastu Viiratsi alevikus, Sakala 1.

Pärsti vallamajas annab jätkuvalt infot teabespetsialist Edith Pruuli, telefon 435 4810

Tööaeg: esmaspäevast kolmapäevani kella 8–16.30, neljapäeval kella 8–18,

reedel 8–15, lõuna 12–12.30; e-post viljandivald@viljandivald.ee

Uued telefoninumbrid jäävad kehtima ka uues vallamajas, Kauba tn 9, Viljandi linn

Osakond	Ametinimetus	Nimi	Telefon
Juhtkond	Vallavanem	Ene Saar	435 0111, 507 0846
	Sisekontrolör	Salme Koplikask	518 0549
	Teabespetsialist	Edith Pruuli	435 0110
Kantselei	Vallasekretär	Reet Pramann	435 0112
	Vallasekretäri abi	Karmen Küünal Paltser	435 0113
	Jurist	Inge Tiido	435 0137
	Jurist	Gerly Sankovski	435 0114
	Infotehnoloogia spetsialist	Veiko Jüris	435 0116
	Sekretär-asjaajaja	Kai Toss	435 0135
	Spetsialist	Reet Maks	435 0135, 512 3120
	Spetsialist	Ljubov Auksmann	435 0136
	Spetsialist	Sirje Lamp	435 0113
Majandusosakond	Osakonnajuhataja	Raivo Laidma	435 0115, 5885 5537
	Ehituspeaspetsialist	Erki Maasing	435 0118, 5305 7516
	Ehitusspetsialist	ametikoht täidetakse konkursi korras	
	Ehitusspetsialist	Merike Kahk	435 0125
	Teede peaspetsialist	Tanel Raud	435 0121, 522 3550
	Keskkonnaspetsialist	Kalle Aavik	435 0122
	Keskkonnaspetsialist	ametikoht täidetakse konkursi korras	
	Maakorraldaja	Mall Ingermaa	435 0123
	Majandusspetsialist	Heino Lapp	435 0121, 5336 3815
Haridus-, kultuur-, sots	Osakonnajuhataja	Sulev Kannimäe	435 0120, 517 6756
	Haridusspetsialist	Marju Must	435 0124
	Lastekaitse peaspetsialist	Marja Mitt	435 0126, 5340 5357
	Lastekaitse spetsialist	Elviira Hendrikson	435 0126, 510 6948
	Sotsiaaltöö spetsialist	Ülle Lepik	435 0127
	Sotsiaaltöö spetsialist	Sirli Toom	512 7988
	Sotsiaaltöö spetsialist	Kätlin Sarapuu	435 0128, 506 1586
	Rahvatervise- ja spordispetsialist	Anne Freimuth	435 0129
Arenguosaakond	Osakonnajuhataja	Erich Palm	503 7843
	Arenguspetsialist	ametikoht täidetakse konkursi korras	435 0130
Finantsosakond	Osakonnajuhataja	Tiina Jaksi	435 0133
	Pearaamatupidaja	Annika Mätas	435 0134
	Vanemraamatupidaja	Urve Mandri	435 0119
	Vanemraamatupidaja	Helgi Koorits	435 0119
	Vanemraamatupidaja	Ene Parve	435 0134
	Vanemraamatupidaja	Ellu Roosioja	435 0132
	Vanemraamatupidaja	Merit Plaamus	435 0131
	Raamatupidaja	Reet Tress	435 0119

KALEPH JÕULU

15.11.1927 – 22.01.2014

22. jaanuaril lahkus meie hulgast kauaaegne õpetaja, koolijuht, rahvatantsuõpetaja, folkloorikoguja Kaleph Jõulu.

Kaleph Jõulu sündis 1927. aastal Raplas, lõpetas Tartu Riikliku Ülikooli filoloogi ja eesti keele ning kirjanduse õpetajana. Ta on õpetanud Eesti erinevates paikades lapsi 45 aastat, sealhulgas kolmes koolis töötanud direktorina. 1979. aastal tuli ta Vana-Võitu. Kaleph Jõulu elutööks võib pidada teost, milles on tema elu jooksul kogutud 160 riigi rahvatarkused "Maailma 33 333 rahvatarkust". Rahvatarkuste kogumise mõtte toetaja oli keeleteadlane ja Kaleph Jõulu sõber Paul Ariste.

Kaleph Jõulult on Eesti rahvaluule arhiivis kaastöid üle 3300 lehekülje. Samuti on Eesti Kirjandusmuuseumi jõudnud tema kaasabil väga palju folkloorset materjali. Oma tegevuse eest on ta Eesti Vabariigi presidendilt saanud neljal korral rahvaluule kogumispreemia (1994, 1996, 1997, 2007). President Toomas Hendrik Ilveselt autasu saades pistis ta presidendile pihku ühe Viiratsi valla kuukirja numbri, milles on muu hulgas lugu «Oheliku Madise jõulunägemus». Selle lõpus oli öeldud, et nüüd tuleb välismaalt üles otsida noori, kes on seal hariduse saanud ning kellele on Eestimaa armas ja kes siia tagasi tuleksid.

Kaleph Jõulu pidas kalliks eesti kultuuri ja armastas Eestimaad.

Viljandi vallavolikogu ja vallavalitsus

Pärsti Pansionaadi kohamaksu määr alates 01.04.2014:

Viljandi valla poolt ostetaval kohal:
hoolduskoha eest 480 eurot kuus;
põetuskoha eest 500 eurot kuus.

Teiste omavalitsuste ja eraisikute poolt ostetaval kohal:
hoolduskoha eest 550 eurot kuus;
põetuskoha eest 590 eurot kuus.

TEATED • TEATED • TEATED • TEATED • TEATED

Teade Heimtali põhikooli

1. klassi astujate laste vanematele

Heimtali Põhikool ootab 1.märtsiks taotlusi lapsevanematelt, kes soovivad, et nende laps alustaks 1.septembril 2014 kooliteed Heimtalis. Taotlust täita, ja kooliga tutvuda, saab ka kohapeal. Vajalikud blanketid (taotlus kooli astumiseks; ankeet kooli vastuvõtmisel) on leitavad kooli kodulehel www.heimtali.vil.ee

Juba täidetud taotlused võib edastada kooli igal ajal e-postiga kool@heimtali.vil.ee. Info telefonidel: 435 1094 õppealajuhataja, 435 1091 õpetajate tuba, 435 1098 direktor.

Viiratsi aleviku elanike üldkoosolek

Viiratsi kooli saalis teisipäeval, 4. märtsil 2014, kell 17.30

Üldkoosoleku päevakord: alevikuvane- ma valimine; jooksvad küsimused.

4. märtsil algusega 15.00

Heimtali Põhikoolis AVATUD USTE PÄEV 1. klassi astujatele ja nende vanematele

Pereselts Paistel kutsub "Naistepäevapeole"

7. märtsil kell 21.00 Paistu rahvamajas

Tantsuks mängib ansambel Duo Catarsis
Piletiinfo tel 5901 3177

8. märtsil kell 14.00 Saarepeedil vastlapäev "Kuldne Käbi ja Kuldne Känd"

- * Saame kokku vana vallamaja juures
 - * Laseme vastlaliugu, suusatame ja kelgutame
 - * Võistkondlikud reevõistlused, lisapunktid stiilsemale kollektiivile
 - * Hernesupp ja vastlakuklid rahvamajas
 - * Kõik huvilised oodatud!
- Info telefonil 523 4605

NAISTEPÄEVAPIDU

Ramsi Vaba Aja Keskuses

8. märtsil kell 20.00

Täpsem info tel 435 4360

TERVISEPÄEVAD

Ramsi Rahvaraamatukogus

8. märtsil kella 11–17 loodusterapeut

Mele Viili tervishoiualane loeng.

Osalustasu 5 eurot.€

9. märtsil individuaalne nõustamine ja ravi.

Täpsem info ja eelregistreerimine telefonil 435 4365

Paistu raamatukogu tähistab emakeelepäeva

14. märtsil avatakse näitus "2014. aastal juubelit tähistavad raamatud". Väljapanekut saab raamatukogu lahtiolekuaegadel külastada märtsikuu lõpuni.

Hariv päevalaager 17.–18. märtsil

7–12-aastastele noortele Heimtali spordihoones.

Teemad: politsei, päästeamet, esmaabi.

Info ja registreerimine

2–3 nädalat enne laagrit.

Täpsem info: noorsootöötaja

Karin Kiilaspä, telefon 5358 5940,

<http://ramsivabaajakeskus.blogspot.com>

30. märtsil kell 16

Puiatu rahvamajas

"Jaani laulude ja muusika õhtu"

Kontsert on pühendatud

Jaan Tätte 50. sünnipäevale.

Kutsume esinema

Jaan Tätte laulude fänne ja

tema loominguga austajaid lapsi,

noori, täiskasvanuid.

Esinejatelt ootame kahte lugu,

mildest üks on Jaani muusikaga seotud.

Info Ene Uuland tel 527 2251,

Sirje Kannel tel 5197 2678 või

puiatu.haridusselts@gmail.com

Saarepeedi rahvamajas

1. märtsil kell 17 Viljandimaa täiskasvanute XVII Loometantsupäev.

Kell 20 jätkub pidu

ühise jalakeerutusega.

Muusikat teeb

Margus Põldsepp ja Untsakad.

VÕRTSJÄRVE TÖÖTOAD:

Kalanahast kaantega köite valmistamine

Kalanahast minitrummide valmistamine

Muinaskaluri (Valma mees) amulettidest koopiade valmistamine jpm.

Töötubasid korraldavad Võrtsjärve SA

ja Loovustuba MTÜ koostöös. Huvilised,

võtke ühendust e-posti aadressil: info@vortsjarve.ee

või telefonil 5695 2950!

Leiame igäihele sobiva lahenduse!

Vaata täpsemalt kodulehelt: <http://www.vortsjarve.ee/vortsjarve-kulustuskeskus/tootoad>

Info maamaksu kohta

Seoses omavalitsuste andmebaaside ühendamise ja riiklike andmebaaside vigadega on tekkinud mõningased probleemid maamaksude osas.

Viljandi vallavalitsus on teadlik vigadest ja tegeleb nende parandamisega. Põhiprobleemid on korteriomandi maamaksu küsimustes. Korteriomanikud on saanud maksumäärade, kus on maamaks arvestatud kogu kinnistule, mitte mõttelisele osale.

PALUME KONTROLLIDA ÜLE OMA MAAMAKSU ANDMED JA KAHTLUSE KORRAL VÕTTA ÜHENDUST TELEFONIL 435 0123.

Teavitame ka, et maamaksu aluseks on omavalitsuse poolt kehtestatud maamaksu määr, mis kõikidel valdadel oli ka enne liitumist 2,5 % ja haritava maa puhul 2,0% maa maksustamishinnast. Selles osas muudatusi ei toimunud.

Muudatused toimusid 2013. aastal seoses kodualuse maa maamaksuvabastusega, mis kattis ka eelnevatel aastatel nn. pensionäride ja represseeritute soodustused. Koduomaniku soodustus on üldjuhul suurem.

Vabandame tekkinud ebamugavuste pärast. **Vallavalitsus**

Kus, mis, millal

Saarepeedi koolis

1. märtsil 4.–6. klassi matemaatika olümpiaad.

Saarepeedi rahvamajas

1. märtsil Viljandi maakonna Loometantsupäev.

Heimtali ja Saarepeedi kool

peavad 4. märtsil ühist vastlapäeva.

Päri raamatukogus,

4. märtsil algusega kell 10 räägitakse vastlapäeva kommetest.

Heimtali põhikoolis

7. märtsil naistepäeva tähistamine.

Päri raamatukogus

avatakse 20. märtsil kevadnäitus "Ja ärkab taas".

Saarepeedi koolis

27. märtsil Känguru võistlus.

Paistu võistkond

võtab 26. märtsil osa Mulgi mälumängu

IV voorust,

algusega kell 19.00 Ala rahvamajas.

Paistu rahvamajas

28. märtsil Viljandi maakonna noorema astme teatripäev.

Heimtali spordihoones

29. märtsil keskuste vaheline korvpallivõistlus.

Õnnitleme märtsikuu sünnipäevalapsi!

MARTIN KASE	93	22.03.1939	Taari küla	MANNI KUUR	22.03.1939	Uusna küla
				INDREK KRUIBERG	23.03.1939	Päri küla
	92				70	
EDUARD ORAV	15.03.1922	7.03.1944	Tõnuküla küla	REIN TÕRS	7.03.1944	Vardi küla
ILSE EPNER	30.03.1922	16.03.1944	Pärsti Pansionaat	ANTS PAUL	16.03.1944	Viiratsi alevik
	91			NADEŽDA BOTŠANOVA	21.03.1944	Pinska küla
KALJU KINSIGO	3.03.1923	21.03.1944	Vana-Võidu küla	MALLE TOHV	21.03.1944	Ramsi alevik
LEIDA PIHLAK	10.03.1923	22.03.1944	Uusna küla	REIN PITKÄÄRT	22.03.1944	Sinialliku küla
ALIDE SIBUL	25.03.1923	23.03.1944	Jämejala küla	LAINA MITT	23.03.1944	Vana-Võidu küla
	90			AINO PÕDER	24.03.1944	Saarepeedi küla
HILMA KÕIV	1.03.1924	25.03.1944	Pärsti Pansionaat	ELMO PÄRNA	25.03.1944	Viiratsi alevik
MAGDA KALEV	12.03.1924	27.03.1944	Vana-Võidu küla	ELVE TÜRK	27.03.1944	Matapera küla
MARTA TUI	14.03.1924		Paistu küla		65	
	89			TAUNO MÄGI	9.03.1949	Vasara küla
VAIME VÕSA	18.03.1925	10.03.1949	Vana-Võidu küla	LEA HANNUS	10.03.1949	Savikoti küla
	88			VLADIMIR LUTSCHAN	11.03.1949	Võistre küla
AURELIE BERENSON	8.03.1926	12.03.1949	Viiratsi alevik	PEEDU NAGEL	12.03.1949	Vardja küla
LEONILLA SUTT	29.03.1926	13.03.1949	Viiratsi alevik	ELVE VEBER	13.03.1949	Paistu küla
	87			VAIKE KALLAKAS	15.03.1949	Holstre küla
KALJU PUSTRÖM	9.03.1927	19.03.1949	Loodi küla	PEEP PINSOL	19.03.1949	Viiratsi alevik
LINDA LAUGUS	17.03.1927	20.03.1949	Paistu küla	AILI MÕTTUS	20.03.1949	Savikoti küla
	86			ANATOLI ŠPILEV	29.03.1949	Heimtali küla
ELIISE KARLSON	11.03.1928		Verilaske küla		60	
	85			KAIE RAHN	2.03.1954	Matapera küla
MAIMU SOOP	1.03.1929	3.03.1954	Leemeti küla	SIIM SILLAMAA	3.03.1954	Intsu küla
ELFRIEDE VÄLI	3.03.1929	3.03.1954	Võistre küla	JAAK SILLAMAA	3.03.1954	Intsu küla
HANS KÕÖGARD	16.03.1929	4.03.1954	Vana-Võidu küla	ANTS ALLIK	4.03.1954	Intsu küla
LAINA KALLE	21.03.1929	6.03.1954	Vana-Võidu küla	MAIE JAAKSON	6.03.1954	Ramsi alevik
	80			LIIA RIIGOR	6.03.1954	Vana-Võidu küla
ALEKSANDER PRIIVITS	8.03.1934	7.03.1954	Viiratsi alevik	TEA KRUUSAMÄE	7.03.1954	Päri küla
ILDA KÄGER	10.03.1934	9.03.1954	Viiratsi alevik	ELMO MOIK	9.03.1954	Vana-Võidu küla
ANNA KÕIV	10.03.1934	9.03.1954	Pärsti Pansionaat	ALINA IGNATENKO	9.03.1954	Ruudiküla küla
AARE PORISAMMUL	19.03.1934	10.03.1954	Vardi küla	ÜLLE LEPIK	10.03.1954	Ruudiküla küla
LENNART KOKLA	20.03.1934	10.03.1954	Mähma küla	AARE GRÜNBERG	10.03.1954	Uusna küla
MAIMU KASS	21.03.1934	11.03.1954	Peetrimõisa küla	MARGIT PÄHN	11.03.1954	Heimtali küla
SALME MURD	14.03.1934	13.03.1954	Ruudiküla küla	MERLE PULIN	13.03.1954	Viiratsi alevik
	75			RAISSA LOTUS	22.03.1954	Pinska küla
ÕIE ONGUR	4.03.1939	26.03.1954	Viiratsi alevik	ASTA GRÖÖN	26.03.1954	Uusna küla
MATI PIIRG	7.03.1939	27.03.1954	Sultsi küla	AAVO LEIDIK	27.03.1954	Leemeti küla
ADO MITT	8.03.1939	27.03.1954	Vana-Võidu küla	EHA AASMAA	27.03.1954	Puiatu küla
HELMU RAIKKO	18.03.1939	28.03.1954	Karula küla	RIINA HAUGAS	28.03.1954	Viiratsi alevik
LINDA ÄNILANE	18.03.1939		Leemeti küla			

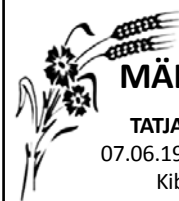

Õnnitleme lapse sünni puhul!

20. detsembril 2013 sündis
Liina Mia Raua ja Jaak Liigi perre
poeg **Lasse** Liik.

14. jaanuaril 2014 sündis
Hele Läätsi ja Tiit Tombi perre
poeg **Sten** Tomp.

27. jaanuaril 2014 sündis
Siiri Mängli ja Silver Soo perre
tütar **Melissa** Soo.

MÄLESTAME

TATJANA ZVEREVA
07.06.1929 – 15.01.2014
Kibeküla küla

ÕILME PURGATS
09.04.1922 – 17.01.2014
Intsu küla

EINO RAISMAN
18.04.1926 – 17.01.2014
Kingu küla

MARET PUKS
10.05.1954 – 19.01.2014
Turva küla

KALEPH JÕULU
15.11.1927 – 22.01.2014
Vana-Võidu küla

AUGUST PINN
12.03.1952 – 23.01.2014
Tänassilma küla

ELMAR TSÄÄRO
10.04.1922 – 27.01.2014
Viiratsi alevik

LAINA KÄHÄR
13.06.1923 – 27.01.2014
Viiratsi alevik

TIIT MÄND
10.04.1947 – 27.01.2014
Viiratsi alevik